

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

— PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru streinătate 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuși, cetățene, și pentru
tine, la libertate, legalitate și cinste.

Înlăturarea regimului liberal!

La Roman, Vlașca, Piatra-Neamț, Iași și Brăila
s'a început campania de răsturnare.

Sunt interesante și semnificative svârcolirile nepulnicioase ale liberalilor. Ele se reoglindează mai bine în coloanele „Viitorului” și ale celorlalte ziare aservite d-lor Duca și Vintilă Brățianu.

După eșecul lamentabil cu denaturarea interviewului acordat de d-l I. Maniu ziarului „Petit Parisien”, dela care trăgătorii de sfori așteptau minuni, a urmat o decepție cruntă în tabăra liberală. D-l Iuliu Maniu a ignorat complet capcana pusă la cale, iar ziarul francez a revenit singur din propria inițiativă desmițând sensul celor transmise de corespondentul său din București.

S'au recules însă și, văzând că cu denaturări nu-l pot scoate din liniștea sa pe șeful Partidului Național-Tărănesc, liberalii au trecut la amenințări. Ci că, dacă va cuteza cumva Partidul Național-Tărănesc să fină întruniri fără autorizația guvernului, va fi vai și amar de acest partid, a cărui „rezistență cetățenească” va fi zdrobită cu forța brachială. Cam așa tipă acum „Viitorul”.

Față de aceste amenințări Partidul Național-Tărănesc rămâne rece și își urmează drumul său, din care nu-l poate clinti nici o amenințare. Constituția garantând dreptul de întrunire al cetățenilor, Partidul Național-Tărănesc va ști să impună cărmuitorilor vremelnici ai țării respectarea constituției. Avalanșa s'a pornit și nimeni nu mai poate pune căluș țării, dacă nu cumva guvernul, dându-și în cele din urmă seamă de realitate, va trage consecințele și va trece în opoziție.

Semnalul luptei pentru înlăturarea guvernului s'a dat zilele acestea în cinci importante centre ale țării, în județele Roman și Vlașca, Iași, Piatra-Neamț și Brăila. În fața a miilor de delegați din orașe și sate, conducătorii Partidului Național-Tărănesc din Vechiul Regat în frunte cu d-nii I. Mihalache, D. R. Ioanțescu, prof. univ. Costăchescu, deputat V. G. Măcărescu și alții au chemat în aprobări anonime, pe cetățenii ajunși la esasperare la lupta constituțională pentru delăturarea guvernului sărăciei și nenorocirei naționale.

„Guvernul liberal — a spus d-l I. Mihalache la Giurgiu (jud. Vlașca) — nu se mai sprigină pe nimic. Guvernul liberal e ca un copac găunos, gata să cadă, dar care nu cade până când nu-l se dă brânci, sau un vânt puternic nu trece peste el. E mai bine ca să fim noi aceia care să-i dăm brânci, căci viscolul poate să-l trântască în capul nostru...”

„Țara trebuie să trăiască, iar lupta noastră e mântuitoare pentru țară. De aceea mobilizăm pe toți pentru a da jos guvernul liberal. Dacă

nu va vrea de voe, atunci de nevoie, căci răbdarea a ajuns la sfârșit...”

În aprobările unanime ale miilor de orășeni și săteni s'au votat apoi următoarele moțiuni:

Moțiunea dela Roman.

„Regimul d-lui Vintilă Brățianu, ieșit din fraudă și falsificarea voinței poporului cu sprijinul aparatului de stat e în agonie. Remanierele arată slăbiciunea sa. Ele sunt proptele ce nu pot susține o sandrama putredă, greoaie, plină de noroiul incapacității, impopularității și măsurilor dictatoriale. Națiunea are dreptul la un regim care să fie expresia reală a voinței naționale, să dea țării o nouă îndrumare a intereselor claselor producătoare și muncitoare, să ridice prestigiul țării în afară printr-o politică sănătoasă înăuntru.

Partidul național-tărănesc, fiind condus de oameni conștienți și la înălțimea momentelor tragice prin care trece țara și poporul, este singurul care își poate lua greaua răspundere ce apasă asupra tuturor.

Trăiască democrația național-tărănistă!

Trăiască d-nii Maniu și Mihalache!

Moțiunea dela Vlașca.

„Cetățenii județului Vlașca — delegați ai organizațiilor comunale ale partidului național-tărănesc — întruniți în sala „Vărbănesc” din Giurgiu în congres județean;

Îngrijorați de criza morală și de starea de mizerie economică și financiară în care se sbate națiunea, datorită guvernării de

jaș și violență a partidului liberal, având în vedere că rezultatul guvernării liberale se traduce în secătuirea claselor muncitoare și producătoare: — agricultura ajungând în stare de plâns, comerțul ruinat, cămăta storcând vraga plugarului, meșteșugarului și negustorului;

Considerând că țara este convinsă că guvernul liberal primejduște, — prin abuzuri, teroare, incapacitate și stare de asediu —, desvoltarea normală a statului;

Cer cu hotărâre înlăturarea nefastului regim liberal și întronarea unui guvern legal, care să se bucure de încrederea țării exprimată prin alegeri libere.

Cetățenii vlășcenii, aprobând în totul tactica de luptă a comitetului central de direcție, își exprimă încrederea nestrămutată în conducerea partidului național-tărănesc, și roagă pe conducătorii săi să ducă cu îndârjire lupta pentru reîntronarea legalității și dreptății sociale, potrivit prescripțiilor constituționale și voinței naționale.”

Săptămâna trecută s'a inaugurat la Iași noul local al clubului central al P. N. T., la care festivitate au asistat sute de delegați din oraș și județ. Cu acest prilej președintele activ al organizației P. N. T., d-l prof. univ. N. Costăchescu, a făcut bilanșul politic al anului trecut chemând la luptă hotărâtă pentru delăturarea regimului liberal întreaga Moldovă.

La Piatra Neamț și Brăila au avut loc Vineri deasemenea mari întruniri ale P. N. T., la care au asistat mii de cetățeni apropiând în unanimitate și cu însuflețire inaugurarea luptei decisive pentru întronarea legalității și dreptății.

Precum vedem semnalul luptei s'a dat în vechiul regat, după care vor urma manifestațiile cetățenești din provinciile unite.

Declarațiunile d-lui I. Maniu și „Le Petit Parisien”.

Ziarul francez „Le Petit Parisien”, în Nr. său dela 30 Decembrie publică următoarele:

București, 2 Decembrie.

Toată presa română comentează cu cel mai mare interes convorbirea d-lui Maniu publicată în „Le Petit Parisien”. Ziarul „Adevărul” socotește important acest interview, care conține cele mai hotărâte declarații ale d-lui Maniu. Ziarele oficiale în special „Viitorul”, insistă asupra frazei d-nului Maniu, referitoare la o eventuală rechemare a Prințului Carol și la instaurarea republicei prin voința poporului, și văd, din partea d-lui Maniu, ceea-ce ei numesc un șantaj politic.

Un colaborator intim al șefului național-tărănesc, deputatul I. Lugoșianu, precizează astfel în „Adevărul” ideea pe care d-l Maniu voise s-o exprime teoretic.

„Consider forma republicană ca superioară, dar în condițiile actuale eu și par-

tidul meu, afirmăm că monarhia este cel mai bun regim pentru România, precum se exprimă art. 1 al programului nostru”.

Vii discuțiuni continuă în jurul acestui interview.”

Publicând telegrama de mai sus, trimisă chiar de corespondentul lui „Petit Parisien”, fără nici un comentariu, ziarul francez recunoaște, deci implicit, că ultima parte a convorbirii d-lui I. Maniu, a fost greșit redată de d. Bourghes.

Iată deci, că întreaga campanie a „Viitorului” și ajutoarelor sale, pe această chestiune a fost întemeiată, cu bună știință, dar cu rea credință, pe o eroare de înțelegere a ziaristului francez, d-l Bourghes.

De altfel, pentru toți oamenii cu o cugetare onestă, era evidentă această eroare. De aceea nici nu am dat nici o importanță atacurilor interesate ale ziarelor oficiale, cari au primit ordin de a ataca cu ori ce preț partidul național-tărănesc, pentru a ascunde slăbiciunea guvernului și a îndepărta măcar cu câteva zile, căderea lui.

La moartea lui dr. Valer Branisce.

Panegiricul d-lui Iuliu Maniu președintele Part. Național-Tărănesc

Cuvintele mele de jale nu sunt închinare numai prietenului politic convins și devotat cum nu putea să fie altul mai mult, ci întregul meu suflet cernit de durere, se închină memoriei distinsului român, marelui organizator al conștiinței naționale, înțeleptului bărbat de stat: Valeriu Branisce.

Popoarele se disting între ele prin personalitățile proeminente cari le compun, prin însușirile lor specifice, prin conștiința lor națională distinctă și prin felul cum au reușit să-și organizeze viața de stat, iar valoarea fiilor națiunii și locul care îl pot ocupa în ierarhia socială, depinde dela măsura în care ei pot contribui la valoarea ei colectivă.

Dacă Valeriu Branisce prin erudițiunea, cultura și caracterul său ar fi putut fi podoaba oricărui popor, dacă în urma însușirilor sale specifice românești, ca talent, ca putere de asimilare și ca devotament pentru progres și civilizațiune, putea fi considerat ca o figură reprezentativă a neamului românesc, atunci el și-a stabilit autoritatea sa socială și prestigiul său politic și național necontestat de nimeni, deja de multă vreme prin activitatea sa extraordinară, ca organizator al conștiinței naționale și ca bărbat de stat, îndrumător al vieții publice naționale.

În învălmășeala îngrozitoare a popoarelor, o națiune s'ar pierde fără căldură și fără lumină, ca un fulg de zăpadă în viscolul de iarnă, dacă nu ar fi conștie de originea și ființa ei, dacă nu și-ar cunoaște însușirile cari îi formează valoarea etică și dacă nu și-ar învedera cu claritate aspirațiunile pentru cari trebuie să-și întezeze forțele. De aceea cei mai mari binefăcători ai unui neam sunt aceia, cari îi sintetizează originea, îi luminează trecutul, transformându-l în tradiție și îi prefac însușirile prin analiza lor într-o forță conștientă, concentrată spre o țintă de progres, vrednică de jertfă.

Din acest punct de vedere judecând munca necontenită condusă de lumina talentului său strălucit, Valeriu Branisce este unul din marii binefăcători ai neamului românesc.

Prin cuvânt, prin scris, prin fapte și prin suferințele sale deopotrivă, el n'a făcut altceva decât a statornicit tradițiile, a cercetat și întărit însușirile viabile ale poporului românesc și a precizat țintele clare spre care trebuie el să străduiască.

Catedra de profesor, masa de conferențiar și tribuna de orator n'au fost decât strălucite ocazii pentru spiritul său înalt și cultura sa extraordinară, de a servi întărirea conștiinței na-

ționale în toate aspectele sale. Ziarele: Gazeta Transilvaniei, Tribuna, Dreptatea, Patria și Drapelul, în parte fondate de el, n'au fost decât luminătoare instrumente pentru scrisul său, serviciul emancipării naționale și a libertății poporului românesc, ca întruniți într-o singură națiune toți fiii lui, să poată merge cu pași siguri pe calea desăvârșirii.

Toate faptele lui, toată munca sa în cele mai înalte corporațiuni naționale, culturale și bisericești, în care a fost chemat de încrederea publică nu ca distincție de politeț, ci ca datorie de laborioasă și neîntreprită lucrare în scopul aceluiaș ideal, au fost închinare unității culturale, sociale și politice a întregului neam românesc, ori unde s'ar fi găsit el.

Dar pregătirea lui și puterea lui extraordinară de muncă constructivă de stat s'a dovedit pe deplin în activitatea sa, ca membru al Consiliului Dirigent, al primului guvern românesc din Ardeal și Banat, în care i s'a încredințat resortul cultelor și al instrucțiunii publice. Ca conducător al acestui departament de extremă importanță în timpul prefacerii naționale, el a putut să-și pună pe deantregul pregătirea extraordinară, devotamentul său pentru educația finierii și fanatismul său pentru cultura românească. Al lui este meritul nepieritor de a fi organizat învățământul românesc în Ardeal și Banat și de a înființa Universitatea românească din Cluj, această mândrie a vieții noastre naționale de dincoace de Carpați.

N'a primit onoruri, n'a avut distincții și n'a câștigat averi. El, zdrobitorul de lanțuri de robie, a suferit însuși robie care a zdrobit atât de curând sălașul pământesc al marelui său suflet.

El răscolitorul de conștiințe și de suflete, drept răsplăt pentru trei ani de robie a fost de trei ori lipsit de puțința să-și spună cuvântul înălțător în sfatul Țării unde nimeni nu l'ar fi putut spune mai bine decât el.

El însă din lumea în care se mută pentru veșnicie privește cu satisfacție peste micile mizerii ale vieții pe cari le-a trăit, având conștiința că a putut contribui în mod hotărâtor și luminat la reînființarea stăpânirii române, după două mii de ani.

Noi colaboratorii lui suntem vecinic recunoscători marelui său suflet prin care ne-a încălzit și luminat, iar generațiile cari vor veni, îi vor preamări pentru înfăptuirile sale nepieritoare.

Iar voi, mame române, cari nu mai trebuie să jertfiți fiii voștri idealurilor streine, voi Români, care nu trebuie să vă închinați ideilor profrivnice vouă, și voi țărani români, cari arați în o

gorul vostru și nu trebuie să dați zlotul și dijma stăpânilor de eri, cuprindeți-l în rugăciunile voastre, cinstiți-i mama și copiii îndure rași căci mult au trebuit ei să sufere cu el pentru voi.)

In veci pomenirea lui!

Doliul presei.

Intreaga presă din Ardeal, Bănat, Bucovina și vechiul Regat, fără deosebire de culoare politică, a publicat aprecieri elogioase despre rolul important pe care l-a avut defunctul în viața publică a țării ca și ca unul dintre cei mai distinși și încercați gazetari români. Asociațiile și sindicatele de presă din țară au adresat telegrame de condoleanțe familiilor îndoliate.

Toate ziarurile au publicat rapoarte amănunțite despre înmormântare și amintiri din viața sbuciumată al acestui martir al neamului și condeiului.

Ziarele minoritare au înregistrat deasemenea cu regrete moartea lui Valer Brănișce. Astfel ziarurile „Kr. Zeitung”, „Sib. D. Tageblatt”, „Brässói Lapok”, ziarele minoritare din Cluj și Gradiș, precum și întreaga presă minoritară din Bănat.

Doliul Bucovinei.

Se știe că defunctul a înființat în anul 1897 ziarul „Patria” în Cernăuți, prin a cărui coloane ca și la întruniri publice, timp de peste 2 ani, a luptat pentru păstrarea conștiinței naționale a Bucovinei. Ziarul „Dreptatea” din Cernăuți închină defunctului următoarele rânduri:

„La Lugoj s'a săvârșit la cele eterne în ziua noului an, vestitor de o femeinică schimbare politică și de o primenire morală a țării noastre, unul din fruntașii vieții naționale ai Ardealului și din aleșii mucenici ai neamului nostru: Valer Brănișce.

„De bună samă că în momentul, în care sufletul lui Valeriu Brănișce, înflăcărat odinioară de neajmurile orizonturi ale viitorului nostru național, iar astăzi obidit de amărăciunea ticăloșiei politice, ce bântue în hotarele patriei sale iubite, se desprăsea de restul omenesc, căruia îi dase viață, într-o licărire de ultimă conștiință a eului său, va fi trimis în veci în viața unui muribund deasupra poporului românesc, căruia iubindu-l, ca nimeni altul i-a jertfit o viață de mizerie, de suferință și de neisovită jertfă națională.

„Și intrucât în sbuciumul nepotolit al zilelor sale, închinată rosturilor hațjocorite ale Românilor din Austro-Ungaria, Valeriu Brănișce a venit și'n Bucovina să picure între anii 1897—1900 prin ziarul „Patria” hiroto-

nia și dragostea lui nestinsă de neam în suferințele noastre, ale unor frați de obidă și suferință, se cuvine ca în fața mormântului său proaspăt, alături de recunoștința smerită a neamului românesc, alături de durerea partidului național-țărănesc al cărui fruntaș între fruntași a fost în viață, întreaga Bucovina să verse o lacrimă în memoria marelui dispărut.

Ziarul „CUVÂNTUL ȚĂRĂNIMII” din Cernăuți, vorbind despre activitatea defunctului ca director al ziarului „Patria” din Cernăuți, scrie între altele:

„Sub directa lui inspirație lupta politică a Românilor bucovineni a pornit cu mai multă vigoare în contra asupritorilor. Neuitat va fi pentru noi timpul activității lui Brănișce în Bucovina. Dar guvernul austriac, care pândea orice prilej ca să îngenunche poporul român din Bucovina, nu vedea cu ochi buni această redeșteptare și în 1900 l-a expulzat pe Valeriu Brănișce....

„In fața mormântului, care primește pe unul din cei mai vrednici bărbai ai Ardealului, dimpreună cu neamul întreg, se închină Bucovina recunoscătoare pentru dragostea și munca ce a depus-o pentru ea în vremuri grele acest neîntrecut erou al condeiului și al faptelui. In veci fie-i amintirea!”

Un guvern jubilar cehoslovac.

Praga (Ceps). In presa cehoslovacă și în cercurile politice se duc ultimul timp vii discuții în jurul unei eventuale schimbări de guvern. Presa național-socialistă și cea a legionarilor cehoslovaci au scris că e necesar ca în al 10-lea an al republicii să se împace toate partidele cehe și slovace spre a forma o largă coaliție, care să conducă desinele statului în acest an jubilar. Cercurile opoziționiste sunt de părere, că problemele dificile din anul acesta vor fi fatale pentru actualul guvern, care va trebui să dea loc unui guvern compus din partide socialiste și burgeze.

Răspunzând la sugestia organului legionarilor cehoslovaci „Narodná Osvození”, ziarul guvernamental „Lidove Listy” observă că o coaliție jubilară n-ar avea destule forțe nici pentru a conduce țara măcar un singur an. „Lidove Listy” este de părere că guvernele se crează pentru realizarea unui anumit program și cad când și-au trăit traiul; atât de departe—scrie ziarul—n-a ajuns încă actuala coaliție care mai are de rezolvit probleme importante.

+ Preotul I. I. Maximilian

In dimineața zilei de Bobotează s'a stins din viață după scurte suferințe în spitalul civil din Brașov venerabilul preot din Stupini Ioan I. Maximilian. Boala bătrânețelor, arteroscleroza, care nu iartă pe nimeni, i-a pus capăt vieții după o păstorire laborioasă de 45 ani.

Retras în parohia sa dela țară, făcut și modest din fire și-a văzut de biserică sa și de ogorul părintesc, pe care l-a lucrat și chivernisit singur adunându-și o avere frumoasă pe care a lăsat-o aproape în întregime Liceului „Andrei Șaguna”, al cărui elev a fost. Pământul dăruit în valoare de aproape un milion lei, are menirea, conform literilor fundamentale, să formeze fundațiunea „Orfelinatul Preot I. I. Maximilian”, din a cărei venit să se ajutoreze băeți și ev. fete orfane, cari vor urma studiile la Liceul „A. Șaguna” sau la o altă școală din localitate. Cu administrația acestei fundațiuni a fost încredințată Eforia școlilor centrale române ort. din Brașov.

Rămășițele pământești ale defunctului au fost așezate Vineri în sala festivă a liceului, ca un omagiu adus marelui binefăcător al școlilor, iar Sâmbătă d. a. au fost transportate la Stupini și așezate în Biserica ortodoxă, al cărei slujitor a fost aproape 4 decenii.

Duminecă d. a. a avut loc înmormântarea, la care a asistat întreaga comună, membrii Eforiei și delegațiilor școlare sub conducerea președintelui Eforiei protoereul dr. I. Blaga, o delegație a Partidului Național-Țărănesc în frunte de d-nii dr. V. Nițescu, dr. Aron Suci, G. Culeanu și V. Brănișce, primarul orașului dr. Moga, și numeroși alți intelectuali brașoveni.

Prohodul a fost oficiat de părintele protopop dr. I. Blaga încunjurat de 12 preoți din oraș și județ. După terminarea serviciului funebru a luat cuvântul protoereul dr. I. Blaga în numele Bisericii și a forurilor administrative școlare din Brașov scoțând în relief personalitatea defunctului ca om, ca preot și ca binefăcător al școlii. In numele Brașovenilor și a poporului din Stupini a vorbit d-l deputat Voicu Nițescu exprimând defunctului recunoștința celor ce-au înțeles jertfa binefăcătorului plecat dintre noi, adusă pentru luminarea și cultura neamului.

In dangățul clopotelor bisericii și a regretelor unanime

sicriul a fost apoi așezat în mormântul familiar din fața Bisericei.

Fieți memoria în veci binecuvântată!

Asistent.

Dela sate.

Cercul tinerimii adulte Sf-tul Gheorghe din comuna Hațchiu

In nemulțumirea generală, care se pare că și face loc în sufletele multmii din cauza greutăților tot mai mari ale vieții, ca un șivou de viață tinerească fășnește dragostea de muncă cultivatoare a tinerimii organizate în Societatea Sfântul-Gheorghe. Binecuvântată a fost clipita, când din înțelepciunea arhierescă a născut această idee fericită, care coboară în satele noastre atâta înseninare, nădejde și încurajare și care lecuște atâtea metehne sufletești din zilele noastre.

In parohia, în care mă aflu—înca de când a născut ideea fericită—m'am nuzit, ca să-mi formeze această societate. Nuziunța la început îmi fu zadarnică, dar prin predică și convorbiri particulare, cu blândețe și cu asprime abia am reușit. Această reușită e piatra din capul unghiului. Când mi se pare că sunt mai apăsător și mai părăsit, atunci sunt mai încreșumit de sufletul tinerec al acestei societăți. Părinții sunt veseli și mândri, că odraslele lor fac parte dintr-o organizație—plăpândă deocamdală—dar care se va îndrăveni cu timpul.

Pe lângă prestațiile copiilor de școală, tinerimea cercului cultural Sfântul Gheorghe se nuzuește, ca să procure clipe senine și vesele parohiei noastre. Ca și de alte dași, așa și de sf. sărbători s'a pregătit o petrecere teatrală demnă. In loc loc de-a hoinări prin sat, tinerii s'au întrunit în localul școlar—încălzit din bunăvoința directorului școlar—și sub conducerea preotului au fost instruiți de a preda piesele „Ruga dela Chisetau”, 2 declamații și „Arvinte și Pepelea”. Tot cu această ocazie s'au repetat și colindele locului, căci consiliul parohial a aflat de bine, ca cercul tinerimii Sfântul Gheorghe să practice obiceiurile frumoase din trecutul nostru sbuciumat.

In ajunul Crăciunului „Piticii școlii de copii” în jurul unui pom frumos decorat au preamărit pe „Moș Crăciun”, dela care așteptau daruri bogate, iar cercul tinerimii Sf. Gheorghe dela ferestrele caselor vestia „Nașterea Mântuitorului”.

A 2-a zi de Crăciun seara a avut loc reprezentația teatrală cu deplin succes. Toți diletanții

s'au achitat cu succes bun, dar Nicolae Praveț casierul societății, în rolul lui Arvinte, a întrecut așteptările noastre, deosemena Mih. Iacob elev de cl. II comercială în rolul lui Pepelea. Frumos a declamat Olimpia Cojocar „Dușmancele” de Coșbuc.

In Ruga dela Chisetau s'a produs în mod foarte natural președintele cercului D. Stroe în rolul lui Trăilă, în care a cântat admirabil, Ioan Iambor în rolul lui Costa Hârșu și Teofil Mușat în rolul lui Achim.

Ne-a surprins plăcut predarea unei părți din Poemul unirii, pregătită în ascuns și tăcere de către fetișoarele Marioara Țăran și Polixenia Munteanu cu concursul lui Gh. Țăran, care a fost redată cu destul talent.

Tot cu această ocazie subliniez concursul prețios al unei părți din tinerimea școlilor secundare, precum și zelul stud. dela Academia comercială Ionel Iacob, care sub toată durată mi-a stat în ajutor, fiind și sufletul producției.

Publicul numeros din sat și jur a răsplătit cu bogate aplauze prestațiile cercului, iar inimii nobile au urat preotului sănătate, ca să poată desăvârși organizarea tinerimii.

Nu pot trece cu vederea nici serbarea revelionului, unde toți membrii societății sub conducerea preotului și a soției au îngropat anul vechiu cu cântece religioase și naționale, cu cetiri din cărțile părintelui Trifa și cu mult răs și voie bună. La ora 11^{3/4}, toată tinerimea a mers în biserică, unde s'au tras clopotele un sferț de oră. La ora 12 am colindat cu toții și din nou s'au tras clopotele un sferț de oră, când fiecare membru al societății a urat preotului lor: „An nou fericit!”

Preotul Gh. Constantin.

Sedința Consiliului comunal al municipiului Brașov

Eri Luni, după masă la orele 4, a avut loc sedința consiliului comunal al municipiului Brașov.

O sedință destul de anemică. După cetirea și verificarea procesului verbal al sedinței precedente, — pct 2 din program e scos, pentru studiere din dezbateri — se fixează cu majoritate de voturi salariul primarului și cele ale membrilor delegației permanente, — ca și anul trecut: Primarul 30,000, membrii delegației permanente câte 10,000.

La organizarea serviciului tehnic se înființează încă un post de inginer pentru acest serviciu.

Cifrele maximele ale cotelor adiționale conform art. 71 al legii pentru unificarea contribuțiilor directe pe anul în curs se fixează conform proiectului delegației permanente.

Rămâne pentru o a doua oară în viitoarea sedință cererea soc. „Vulturul Capașilor” pentru cedarea unui teren pe „Postovar”, și se aprobă parcelarea terenului cerută de biserică ev. maghiară.

Făcându-se interpelare în chestia fondului de 30,000 lei pentru ajutorarea șomerilor, președintele lămurește, că pentru a se evita abuzurile comise în această privință, a luat conducerea sindicatelor dreptul de a înmăști bonurile în chestie și a însărcinat cu această distribuție pe dl R. Maxim consilier de secție la Primărie.

Sedința se încheie la ora 5 d. a.

Asociațiunea medicilor din Brașov va ține sedința lunară astăzi Marți, la 10 Ianuarie a. c. Referenți sunt d-nii: dr. Szabo, dr. Colbazi, dr. Suci-Sihianu, dr. Căliman și dr. Flechtmanacher jun.

Dr. L.

„Rusia veche”

dramă în 5 acte de scriitorul german Alfred Neumann.

Trupa teatrală maghiară sosită în localitate ne-a prezentat săptămâna trecută în sala „Redutei” — un spectacol din cele mai excelente

Mai întâi piesa. Ea dovedește un neobișnuit talent dramatic al autorului, — un scriitor german din timpurile noastre — care țidează nu numai o serioasă pregătire istorică și mult talent tehnic, ci și un fin spirit de observație și mai ales un extraordinar simț psihologic, aplicat cu multă dibăcie în crearea conflictelor, zugăvirea caracterelor și în elaborearea evolutivă a subiectului.

E într'adevăr e minunat ce a putut crea autorul, din cel mai simplu subiect: detronarea țarului Paul I al Rusiei, un caracter rău, ratat, laș, slab și crud, de cătră contele Petru de

Pahlen, guvernatorul militar din Petersburg, un om dintr'o bucată, cu o voință de fier, bun patriot, excelent diplomat, care a știut să se folosească pentru realizarea planului său, nu numai de divers trucuri, dar chiar și de momente mai critice pentru dânsul. Țarul e ucis de unul din căpitani credincioși guvernatorului și Rusia e salvată de tirănie. Țaraviciul Alexei e proclamat țar, după o luptă sufletească a acestuia, care știa dinainte de detronare, luptă biruită mai ales prin intervenția contelui Pahlen.

Drama se sfârșește prin moartea voință a lui Pahlen, autorul moral al asasinatului țarului Paul I, și a căpitănelui Stepan, executorul acestui asasinat. Pahlen anume predă lui Stepan două revolve, cu ordinul să-l împuște cu unul pe el, cu celălalt pe sine însuși, ceea ce se și întâmplă

Din întreaga construcție psihologică a dramei, mie personal, numai acest desnodământ

mi s'a părut, discutabil, problematic și poate oare cum ciudat. Este adevărat, guvernatorul Pahlen devine autorul moral al unei crime ordinare, a unui asasinat, dar se naște întrebarea: dacă dânsul a lucrat tot timpul sub cel mai curat și cald imbold patriotic, de a scăpa țara de tirănia unui om încărcat de atâtea păcate, oare sentimentul datonei împlinite, al marelui binefăcător, al faptelui de pur și înalt altruism național și politic, nu trebuia să copleșască în sufletul și în conștiința sa, remușcarea crimei? El salvatorul Rusiei nu mai avea nimic de spus în acțiunea de regenerare a țării sale, pe care a iubit o atât de mult? Ea l'a ține, ce va zice justiția, la o întrebare de ordin psihologic, care e cel puțin discutabilă.

Ceea ce a ridicat mult nivelul artistic al reprezentației a fost însă în primul rând ireproșabilă și înalta contribuție, a dlui director Janovici, interpretând rol

lul țarului cum nu se putea mai bine, mai ales că acest rol e de sigur unul din cele mai dificile. Lili Poor, în rolul baronei, a redat cu cunoscutele prețioase calități întregul și de apucături, rafinerii, atitudine și sentimente, proprii acestei femeii, care voie, când să și păstreze dragostea lui Pahlen, când să se răzbane asupra lui, când să-i divulge planul, intrând în grațiile țarului. Dl Francisc Țaray a creat cu dibăcie și prestanță, un Pahlen veritabil și puternic, convingător și impresionant. Extrem de simpatic și bine și a jucat rolul dl Fr. Hoyko țaraviciul, care pare a fi într'o frumoasă și mult promițătoare dezvoltare.

Bunele prestațiuni ale celorlalți, A. Toth (cancelarul Panin), L. Mihályffy (Murawjov), B. Lantos (Șambalanu), L. Kemény (Stepan) etc., au contribuit frumos la neobișnuitul succes al seriei.

„Partidul Național-Tărănesc Își urmează drumul său“

Timișoara, 8 Ianuarie.

Trecând spre Lugoj pentru a fi de față la înmormântarea regretatului dr. V. Brănișce, președintele Partidului Național-Tărănesc d-l I. Maniu a fost întrebat în tren de către un ziarist minoritar asupra situației politice. D-l I. Maniu i-a spus că în fața mormântului deschis al unuia dintre cei mai buni prieteni ai săi, nu-l lasă înima să adânc lovită să vorbească despre politică.

Totuși fiind din nou întrebat care e situația Partidului Național-Tărănesc, d-l Iuliu Maniu i-a dat următorul scurt răspuns: „Partidul Național-Tărănesc își urmează drumul său și este în momentul de față așa de tare încât se pot tăia lemne pe spatele său și totuși nu-i se poate face nimic“.

Prin lupta, la Izbândă, Prin izbândă la Dreptate

Urarea de Anul nou a d-lui I. Mihalache vicepreșed. P.N.T.

Un partid politic urmărește un scop: să ia guvernul țării! Acest lucru îl urmărește și partidul național-tărănesc!

Sunt partide pentru care luarea puterii rămâne până la sfârșit scopul rostului lor: satisfacerea partizanilor.

Pentru partidul național-tărănesc luarea guvernului, odată atinsă, devine mijlocul de așezare a Statului pe alte temelii, și cu alt suflet: domnia celor ce muncesc și rămân cinstiți.

Dacă n'ar fi înțeles așa, partidul național-tărănesc era de mult la guvern, singur sau în tovarășie cu partide din cealaltă categorie. Căci, ce interes ar fi avut liberalii și mai mărimile țării să pună tot felul de piedici în calea venirii noastre la putere dacă era să facem tot ca ei?

A fi la guvern nu e totdeauna tot una, cu a fi la putere. Iar noi urmărim: să fim la putere.

Țara știe ce vrea să facă partidul nostru, fiind la putere: se închină azi în fața programului nostru și dușmanii noștri — ca păgânii creștinași, de odinioară.

Dar puterea nu se dă, ci se cucerește, și e bine așa.

Lupta este trebuincioasă. Ea învederează și lămurăște forța. Dar ea dă și autoritatea celui ce vine să făpluiască. Cu cât piedicile puse în cale sunt mai grele, cu atât bate mai departe puterea celui ce învinge. Ca glonțul care iese din pușcă: dacă iese în voie, cade aproape; dacă iese în silă, duce departe.

Dacă liberalii — marea piedică pusă în calea dezvoltării liberă a țării! s'ar fi dat de bună voie la o parte — poate că arma partidului național-tărănesc n'ar putea bate așa de departe.

Rămâne deci piedică în calea noastră.

Vom avea ce învinge.

Și vom veni cu autoritatea învingătorului.

Vom veni să facem dreptate după care jinduește un neam întreg.

Pentru această dreptate — urmă de anul 1928, prietenilor noștri — *Izbândă!*

O izbândă — prin noui și grele lupte.

Contrabanda de mitraliere din Ungaria

Am arătat mai pe larg în numărul trecut cum s'a petrecut cazul dela St. Gothard, unde autoritățile ungare au confiscat un transport de mitraliere, care plecat din Italia avea — de formă — destinația pentru Polonia.

Cazul azi se discută în întreagă presa europeană. Din Polonia se desminte faptul că vre-o firmă poloneză ar fi avut de primit acest transport de arme din Italia, așa că totul este azi privit ca o nouă provocare a Ungariei, care în felul arătat caută să se înarmeze în mod clandestin. Presa franceză condamnă nu numai provocarea Ungariei ci se ridică și contra Italiei, despre care afirmă că caută să creeze din Ungaria o amenințare contra „Micii Înțelegeri“.

Agenția „Rador“ anunță că guvernele Micii Înțelegeri procedează actualmente la o anchetă serioasă asupra acestei contrabande ungurești. Ministrul de externe al Franței a cerut deasemenea informații agenților săi diplomați.

După ce vor fi în posesia tuturor elementelor necesare, Puterile interesate vor lua o hotărâre în consecință, de oarece s'a stabilit precis — spune agenția „Rador“ — că transportul de mitraliere nu era destinat Poloniei, după cum afirmaseră autoritățile ungare.

SUSPENDAREA

lucrului de noapte în
brutăriile din Brașov.

În diferite rânduri s'a scris în ziarul nostru despre conflictul ivit între lucrători și patroni în chestia lucrului de noapte. Neputându-se ajunge la o împăcare, cazul a fost deferit Tribunalului.

În ziua de 5 Ianuarie d-nul primpreședinte al Tribunalului Brașov a dat sentința, prin care se suspendă lucrul de noapte cu începere dela 10 Ianuarie pe timp de 2 luni, ca probă, în brutăriile unde lucrează mai mult de 10 lucrători.

Iar unde sunt mai pușini, lucrătorii vor forța pe patroni prin încetarea lucrului să le impună suspendarea lucrului de noapte, deoarece legea pentru reglementarea conflictelor de muncă nu obligă la arbitraj pe patroni cu mai pușini de 10 lucrători.

Șezătoare populară. Duminică în 15 l. c. la orele 5 d. a. va avea loc în sala liceului „Șaguna“ obicinuita șezătoare populară. Va conferența d-l dr. Colbazi despre sifilis, însoțind conferința de proiecțiuni luminoase. Programul mai cuprinde bucăți de muzică instrumentală și corală.

Avându-se în vedere subiectul conferinței, accesul tinerilor sub 17 ani este oprit. Directorii de școale sunt deci avizați să fină seamă de acest fapt.

Cețiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei“

Cei care au creat România....

Deci — nici ministru, nici deputat, nici senator, Valeriu Brănișce a murit aproape de uitare.

Acum câțva timp s'a slins în Ardeal un Ioan Mihu, fruntaș al luptelor politice, prin care s'a pregătit țara cea nouă, om integru și om de muncă, — nefiind, nici el, nimic între hotărârile patriei pentru crearea căreia a crezut și a muncit.

În Bucovina dispărea deunăzi părintele Morariu, care a fost mult timp sufletul generației sale. Parlamentul român n'a avut să plângă pe un membru al său, fiindcă, deși înscris în regulă într-un partid, care oferă mandate legislative, el nu era nimic decât un funcționar arhiepiscopal.

Acela din aceeași generație care s'a consacrat mai mult trecutului moldovenesc de mânășiri și biserici, preotul Dimitrie Dan, a trecut neobservat la cele veșnice.

În Basarabia, ținuți la o parte au fost și sunt toți cei cari și-au adus aminte că sunt „Moldoveni“ pe vremea când aceasta era o crimă. Ca simplu particular s'a dus Iustin Frățiman și în isolare s'a desfășurat sufletul celui om de înalte concepții, care a fost Pavel Gore. De ce ar fi util vieții parlamentare a României un Ștefan Ciobanu?

Iar lungul șirag al nulităților, împetrișate cu cei mai răi Români de pe vremuri, suie și coboară calea spre Senat și dealul Mitropoliei.

Căci istoric, de sigur, se face cu unii ca aceștia!
„Neamul Românesc“.

N. Iorga.

Locale

Curiozitățile ernii la Brașov. Un prieten al nostru, care Marșia trecută a fost în Poiană ne comunică că la amiazi termometrul arăta 40° Celsius căldură, încât oamenii se preumblau prin zăpadă ca în mijlocul verii cu haina scoasă. În același timp și în aceeași zi Brașovul era învaluit în ceață, iar termometrul arăta 8 grade sub zero. Din ajutorul Bobotezei gerul a încetat și vremea s'a înmuiat.

S'a pierdut un câine-lup de culoare neagră, cu picioarele tigrate (negru cu dungi galbene) și cu cercuri galbene împrejurul ochilor. Coadă este puțin lungă și stufoasă la extrimitate. El răspunde la numele de Ali. Gășitorul să se adreseze la administrația „Gazetei Transilvaniei“, unde va primi o recompensă.

„Curentul“. Azi a fost pus în vânzare pe piața orașului nostru primul număr al noului ziar „Curentul“, care a fost foarte căutat, desfășându-se în mii de exemplare.

Dorim noului confrate izbândă.

Societatea „Principele Mircea“ aranjează în seara zilei de 24 Ianuarie a. c. în sălile Redutei, o reprezentare originală, care va atrage întreg publicul brașovean.

MEDICALE Institut cosmetic. În Str. Hirschler 25, sub conducerea medicului specialist dr. Ritter, institutul de înfrumusețare este provăzută cu cele mai moderne aparate tehnice. Consul tațiuni zilnic 2—5 afară de Dumineca. Maseje pentru păr, piele, tincturi, îndepărtarea coșurilor de pe obraz, a creturilor etc.

Inscrierile în listele electorale

CETAȚENI! Cine n-a fost trecut în listele electorale afișate la primării, mai are dreptul conform art. 14 din Legea electorală să prezinte cereri de înscriere și contestații în tot cursul lunii Ianuarie la judecătoria de ocol. Asupra cererilor de înscriere judecătorul se pronunță imediat la prezentarea lor dispunând înscrierea în liste a alegătorului respectiv.

Blanchete pentru înscriere se găsesc la ziarul „Gazeta Transilvaniei“ și se pun gratuit la dispoziția celor neînșcriși.

CETAȚENI! Folosiți-vă de ultimul termen de înscriere (luna Ianuarie) ca să puteți lua parte la apropiatele alegeri!

† D. G. Kiriac

Duminecă seara s'a slins din viață la București cunoscutul maestru de muzică și compozitor D. G. Kiriac. În urma unei boli, de care suferea de mai mult timp, s'a sfârșit în etate de 62 ani.

D. G. Kiriac era fondatorul și directorul societății corale „Carmen“, profesor al Conservatorului de muzică și membru al Academiei Române și al Ateului Român.

L-a cunoscut bine și Ardealul, unde după Unire a cules multe și vii aplauze în concertele date prin diferite centre cu soc. corală „Carmen“. Cu regretatul profesor G. Dima era în strânse legături și la fel și cu Reuniunea de cântări din loc, ale cărei prestațiuni le asculta pe vremuri cu o deosebită plăcere.

Decedatul fusese decorat cu numeroase ordine române și streine. Marele maestru al cântecelor românești și al muzicii populare românești lasă în urmă-i, pe lângă amintirile frumose, o bogată operă pe teren muzical.

Înmormântarea va avea loc mâine, Miercuri, după masă.

Știri din streinătate.

Mișcarea populației în
Germania.

Correspondentul din Berlin al ziarului „Matin“ anunță că chestiunea descreșterii nașterilor preocupă serios opinia publică germană, în special pe medici, sociologi și statisticieni. Numărul nașterilor, care în anii 1890—1900 a fost de 33 la o mie locuitori, a ajuns la 32 în 1905, 29,8 în 1910, 26,8 în 1915, 25,7 în 1920, 20,5 în 1925, 19,5 în 1926. Pe când aceste cifre ale Germaniei în general sunt la fel ca cele ale Franței, descreșterea nașterilor în orașele mari germane este mult mai mare decât descreșterea din orașele similare din Franța.

Exportul de bere din
Cehoslovacia.

În intervalul de 11 luni din anul 1927 Cehoslovacia a exportat 190.000 hl. bere în valoare de 38,5 milioane coroane ceh. În aceeași perioadă din 1926 exportul cehoslovac de bere a fost de 170.000 hl. în valoare de 34 milioane. În medie transportul a crescut cu ceva mai mult de 11%.

Exportul de lemne al
statelor europene.

Exportul de lemne al diferitelor state europene în anul 1926 se prezintă în modul următor: Finlanda 5.939.000 tone, Polonia 4.970.000 t., Suedia 3.844.000 t., Rusia 1.650.000 tone, Iugoslavia 1.358.000 t., România 1.112.000 t., Norvegia 512.000 t., Estonia 256.000 t., Lituania 255.000 t.

Informații

Știri dela frații din Bănațul sârbesc. În Bănațul trecut sub stăpânirea jugoslavă se găsesc actualmente 42 comune cu o populație românească mai numeroasă, având fiecare comună câte-o biserică românească ortodoxă, iar în 2 comune și câte-o biserică gr. catolică românească. Din parohiile ort. 12 au câte 2 preoți, iar 24 câte 1 preot. În cinci lipsesc preoții.

Școli românești avem în 37 comune. În 7 comune avem câte 2 învățători, în 13 comune câte un învățător, în celelalte nu avem învățători români. Coruri bisericesti sunt în 25 comune, biblioteci parohiale în 40 parohii, fanfare au 15 comune.

Cele cinci direcțiuni regionale ale c. f. r. din București, Iași, Galați, Cluj și Timișoara au fost desființate cu ziua de 1 Ianuarie a. c. și înlocuite cu 14 inspecțiuni de exploatare cu sedii în București, Iași, Chișinău, Cernăuți, Bacău, Galați, Constanța, Pitești, Craiova, Brașov, Timișoara, Arad, Cluj și Satu-Mare.

Ofițerii garnizoanei Brașov invită la seratele Cercului Militar, care vor avea loc în următoarele zile: 21 Ianuarie, Serată; 4 Februarie, serată; 18 Februarie, Bal mascat; 3 Martie, serată; 17 Martie, serată; 31 Martie, serată. Începutul seratelor la ora 21.

Atragem din nou atențiunea asupra concertului marei cântăreț române Niculescu-Basu, care are loc astăzi seară în sala „Astra“. Bilete la agenția Klingsor și seara la cassă.

D-l Ionel Crișan, apreciatul nostru cântăreț de operă dela Cluj va da în seara zilei de 11 Ianuarie un concert de lieduri în sala orașului din Sighișoara.

Cântărețul finlandez Helge Lindberg care acum câteva săptămâni a debutat cu atâta succes la Brașov, a contractat o gripă și a încetat din viață la Viena.

Convocare.

Școala superioară de comerț „A. Barseanu“ din Brașov își va ține adunarea generală, pentru votarea bugetului pe an. 1928, Duminecă în 15 Ianuarie a. c. la orele 11 a. m. în localul școlii. La această adunare se invită părinții și tutorii elevilor, foștii elevi, membrii corpului didactic al școlii, donatorii și toți cei cari poartă interes pentru această școală. În caz că nu se va putea întruni numărul de membrii recerut de lege, adunarea generală se amână și se convoacă din nou pe Duminecă 22 Ianuarie a. c. tot la orele 11 a. m. în localul școlii. Comitetul școlar.